

«Δεινόν η ραθυμία, μεγάλη η μετάνοια».

Σοφία Μπεκρή.

Μεγάλη εβδομάδα.

Στον Όρθρο της Μεγάλης Τετάρτης – Μεγάλη Τρίτη εσπέρας – η υμνολογία της Εκκλησίας μας προβάλλει με γλαφυρό και παραστατικό τρόπο την «σχέση» αμαρτίας – μετανοίας. Στα περισσότερα τροπάρια παρουσιάζονται κατ' αντιδιαστολή οι μορφές της αμαρτωλού γυναικός, «της αλειψάσης τον Κύριον μύρω», και του δολίου μαθητή του Χριστού, του Ιούδα, που την ίδια ώρα σχεδίαζε την προδοσία του Κυρίου.

Ενώ, όμως, η πόρνη, προσφέροντας το μύρο μαζί με τα ακόμη πιο πολύτιμα δάκρυά της, «λυτρούται της δυσωδίας των κακών», εν τούτοις ο Ιούδας, αν και ανέπνεε την ευωδία της θείας χάριτος, «ταύτην αποβάλλεται και βορβόρω συμφύρεται». Η μεν αμαρτωλός προσφέρει τα δάκρυά της ως λύτρο για την σωτηρία της, ο δε φιλάργυρος μαθητής προσφέρει στους ανόμους τα τριάκοντα αργύρια, «την τιμήν του τετιμημένου».

Στο τέλος, η γυναίκα, η βυθισμένη στην αμαρτία, κερδίζει το έλεος από τον ψυχοσώστη Σωτήρα Της. Αυτός ο Οποίος δεν ήλθε «ίνα κρίνη τον κόσμον, αλλ' ίνα σωθή ο κόσμος δι' αυτού» (Ιω. 3:16-17), της δίνει ασφαλώς την άφεση των αμαρτιών, με την προτροπή βεβαίως «μηκέτι αμάρτανε». Ο Ιούδας, όμως, αν και συνειδητοποιεί, έστω και καθυστερημένα,

ότι απεμπόλησε «τον ατίμητον», εν τούτοις δεν μετανοεί, δεν ζητάει την λυτρωτική συγγνώμη, που ο Κύριος δεν θα του την αρνείτο, εφ' όσον θα ήταν ειλικρινής. Η «πηρωτική φιλαργυρία» του τόσο πολύ τον τυφλώνει, ώστε να λησμονεί τα διδάγματα του διδασκάλου Του, ότι τίποτε δεν μπορεί να δώσει ο άνθρωπος ως αντάλλαγμα για την ψυχή του. Έτσι «απογνώσει εαυτόν εβρόχισε».

Ο υμνογράφος τονίζει πολύ παραστατικά το μέγεθος της αγαπώσης καρδιάς της αμαρτωλού και συνεχίζει να το αντιπαραθέτει στο μέγεθος της αγνωμοσύνης του προδότου μαθητού. Η αμαρτωλός με την πράξη της έδειξε ότι «επεγίγνωσκεν – αναγνώριζε – τον Δεσπότην», ενώ αυτός, ο Ιούδας, με την προδοτική του συμπεριφορά «του Δεσπότην εχωρίζετο». «Αύτη ηλευθερούτο (από την αμαρτία), ενώ ο Ιούδας, με το πάθος του «δούλος εγεγόνει του εχθρού».

* * *

Να, λοιπόν, γιατί ο υμνογράφος αναφωνεί με νόημα: «Δεινόν η ραθυμία, μεγάλη η μετάνοια». Φοβερή δεν είναι η αμαρτία, αυτή είναι σύμφυτη με την ζωή του ανθρώπου μεταπτωτικά, φοβερή είναι η αμέλεια για την σωτηρία μας. Ο Ιούδας αμάρτησε αλλά δεν μετενόησε, απλώς μετεμελήθη, γι' αυτό και περιέπεσε σε απόγνωση και κατέφυγε σε «βροχισμό». Δεν φρόντισε να αποκαταστήσει την τραγική προδοσία του Κυρίου Του, ζητώντας συγγνώμη ή δείχνοντάς Του εμπράκτως, όπως η πόρνη, την ειλικρινή αλλαγή της συμπεριφοράς του.

Ο υμνογράφος προβαίνει στο σημείο αυτό σε μια φοβερή ψυχολογική διαπίστωση. Ο Ιούδας είχε καταληφθεί τόσο πολύ από το πάθος του φθόνου και της φιλαργυρίας, ώστε δεν μπορούσε να δη το συμφέρον της ψυχής του, «ουκ οίδε προτιμάν το συμφέρον»! Είχε τόσο πολύ τυφλωθεί από το μίσος του και δεθεί από την «δυσώδη κακίαν», ώστε να άγεται και να φέρεται απ' αυτήν.

Από την άλλη, η αμαρτωλός είναι τόσο «απεγνωσμένη δια τον βίον» και «επεγνωσμένη (στιγματισμένη) δια τον τρόπον» της ζωής της, που καταφεύγει στην μοναδική της ελπίδα, στον Χριστό, ζητώντας Του να μην την βδελυχθεί για την αμαρτία, ούτε να την απορρίψει, αλλά να την δεχθεί «μετανοούσαν», «ην ουκ απώσω αμαρτάνουσαν», αυτήν που δεν περιφρόνησε, όταν αμάρτανε!

Αλήθεια, πόσο μεγάλη θέληση για μετάνοια είχε αυτή η αμαρτωλή γυναίκα και συγχρόνως πόσο μεγάλη πίστη ότι η μετάνοιά της μπορούσε να προέλθει μόνον από τον ψυχοσώστη Κύριο, τον μοναδικό Σωτήρα της!

* * *

Την ίδια ακριβώς διαπίστωση κάνομε και στο Τροπάριο της Κασσιανής, στο οποίο παρακολουθούμε τα στάδια της μετανοίας της αμαρτωλής αλλά αποφασισμένης για την μετάνοια γυναίκος. Έτσι, «η εν πολλαίς αμαρτίαις περιπεσούσα γυνή» αναζήτησε την μετάνοια, «αισθομένη την θεότητα», μόλις συνειδητοποίησε ότι είχε μπροστά της τον Θεό (α' στάδιο). Η συνειδητοποίηση αυτή την οδήγησε στην συναίσθηση της δικής της αμαρτωλότητας, την οποία περιγράφει με ζωηρά χρώματα: «Οίμοι, ότι νυξ μοι υπάρχει, οίστρος ακολασίας, ζοφώδης τε και ασέληνος έρως της αμαρτίας» (β' στάδιο). Η συναίσθηση όμως αυτή δεν την αποτρέπει, αλλά αντιθέτως την ωθεί στην επιδίωξη της σωτηρίας: «Δέξαι μου τας πηγάς των δακρύων, (...) Κάμφθητί μοι προς τους στεναγμούς της καρδιάς...» (γ' στάδιο). Τέλος, επιχειρεί να διορθώσει την προηγούμενή της αμαρτωλή συμπεριφορά με τα ίδια μέσα που χρησιμοποιούσε για την αμαρτία, τα οποία όμως τώρα αποκτούν σωστικό περιεχόμενο (δ' στάδιο): Τα χείλη που φιλούσαν για την αμαρτία τώρα θα «καταφιλήσουν» «τους αχράντους πόδας» του Χριστού, και οι βόστρυχοι που χρησιμοποιούνταν για την πρόκληση ηδονής τώρα, σε ένδειξη ευγνωμοσύνης, θα «αποσμήξουν» τα ευλογημένα πόδια του Σωτήρος.

Το υπέροχο αυτό τροπάριο τελειώνει με ένα ρητορικό ερώτημα: «Αμαρτιών μου τα πλήθη και κριμάτων σου αβύσσους τις εξιχνιάσει, ψυχοσώστα Σωτήρ μου;» Πώς είναι δυνατόν να συγκριθεί η «άβυσσος» των δικαίων κρίσεων του Χριστού με το «πλήθος» των αμαρτιών του κάθε αμαρτωλού;

Αυτή είναι τελικά και η ελπίδα μας, ότι ο Χριστός θα μας βγάλει «εκ του βορβόρου των έργων μας», εμάς που έχομε αμαρτήσει «υπέρ την πόρνην». Γι' αυτό τον παρακαλούμε να εκτιμήσει και την παραμικρή πλην όμως ειλικρινή μας προσπάθεια για μετάνοια και σωτηρία και να μας προσφέρει πλουσιοπάροχα το έλεός Του. Αρκεί να τον εμπιστευτούμε, όπως η αμαρτωλός γυνή, και να μην αμελήσομε ούτε εμείς, όπως και

εκείνη, να αγωνιζόμαστε για την λύτρωση και την σωτηρία μας, την οποία είθε να αποκτήσομε με την χάρη του Θεού! **Γένοιτο!**

Σοφία Μπεκρή.

Πηγή : <https://www.koinoniaorthodoxias.org/>